

Avaleht>Otsige õigusvaldkonna spetsialisti>Õigustõlkjad/-tõlgid

Õigustõlkjad/-tõlgid

Kui Teil on vaja saada aru teises liikmesriigis toimuvast kohtuistungist ja teha end selle käigus arusaadavaks või kui Teil on vaja lepingu või muu juriidilise dokumendi tõlget, peaksite pöörduma tõlgi või õigustõlkija poole.

Sissejuhatus

Inimesed liiguvad järjest rohkem Euroopa Liidus ühest riigist teise. Sedamööda kasvavad ka eri suhted (näiteks äri- või õigussuhted, akadeemilised või isiklikud suhted) eri rahvusest, kultuurist ja keeleruumist kodanike vahel. See omakorda tekitab arvukalt olukordi, milles vajatakse kirjaliku ja suulise tõlke teenust. Kuna paljusid nendest olukordadest tuleb ametiasutustel (sageli kohtutel või muudel õigusasutustel) kas heaks kiita või kinnitada, on üsna tavaline, et nõutakse muus keeles koostatud dokumentidele ametlikke tõlkeid.

Ametliku tõlke eesmärk on tõendada asjaolusid õigus- või haldusmenetluses / kohtuasjas või lasta kinnitada õiguslikud asjaolud muus riigis ja kohaldada juhtumi suhtes kohaldatavat õigust välisriigi kodanike suhtes (rahvusvaheline eraõigus).

Ametlik tõlketeenus on Euroopa Liidu liikmesriikides erinevalt korraldatud ja selle suhtes kehtivad eri kutseala raamistikud (eri süsteemid ja tava). Näiteks on romaani-germaani õigussüsteemiga riikides, nagu Hispaanias või Kreekas, vandetõlgi kutsealale juurdepääs, vandetõlkide tasustamine ja atesteerimine reguleeritud erinevalt.

Kes on õigustõlkija?

Tõlkija koostab kirjaliku dokumendi, tõlkides teksti ühest keelest teise keelde. **Õigustõlkija** peab tundma lisaks õiguse põhitõdedele ja terminoloogiale ka valdkonda, mille suhtes õigust kohaldatakse. Õigustõlge on mitmekeelse suhtlemise tuum, sest see võimaldab üksikisikutel, äriühingutel, õigusbüroodel ja valitsusasutustel suhelda eri keele- ja kultuuriruumis ning piiriülel. Õigustõlge eeldab seda, et tuntakse asjaomaste dokumentide erialast terminoloogiat ja keeletava. Õigustõlkija, kes teeb tihedat koostööd õigusekspertidega, aitab Teil täielikult aru saada konkreetsest menetletavast asjast ja sellega seotud õigusterminoloogiast. Õigustõlkija tunneb õigussüsteemi või -süsteeme ja õigusmenetlusi ja saab Teid õigustoimingutes aidata.

Kutsenormid keelelise pädevuse, tõlkeoskuste ning konkreetse asjas vajalike süsteemide, protsesside, terminoloogia ja keeletava tundmise kohta on õigustõlkija otsimisel väga olulised.

Kes on õigustõlk?

Tõlk pakub suulist keeleteenust, kasutades ühest keelest teise tõlkimiseks erinevaid viise (sünkroontõlge, järeltõlge või sosintõlge). **Õigustõlgid** on spetsialistid, kes töötavad peamiselt koos juristidega kohtuasjade raames, näiteks kohtuistungitel, ütluste andmisel, ärakuulamisel, vahendamisel, vahekohtus, kohtumistel kliendiga jne. Need spetsialistid aitavad Teil suhelda teiste pooltega piiriülestes menetlustes.

Kohtutõlkija/kohtutõlk

Kohtutõlkijad/kohtutõlgid võivad tõlkida ametlikke dokumente (abielutõendeid, koolitunnistusi, ülikoolidiplomeid, kohtukutseid, kohtuotsuseid jne) ning tõlkida ka kohtus (näiteks kui pooled või tunnistajad ütluseid annavad), politseijaoskonnas (ülekuulamisel, pärast kinnipidamist) või haldusasutustes (näiteks tollikontrollis). Ametlikud kohtutõlkijad/-tõlgid võivad lisada ametliku pitseri, millega kinnitatakse tõlgete õigsust.

Kohtutõlkijal/-tõlgil peaksid olema ülikooliharidus töökeel(t)es ning erinevad suulise ja kirjaliku tõlke oskused, ent need nõudmised võivad liikmesriigiti erineda. Enamikul ELi liikmesriikidest on kohtutõlkijate/-tõlkide valimise ja ametisemääramise süsteem. Üldiselt võib vandetõlk töötada ka kohtutõlgina. Eri riikides on kohtutõlkijate/-tõlkide jaoks erinevad ametlikud nimetused.

Kuidas otsida tõlkijat/tõlki?

Õigustõlkijat või -tõlki saab praegu otsida tõlkijate ja/või tõlkide riiklikest andmebaasidest. Kõikides liikmesriikides selliseid andmebaase ei ole. Mõne justiitsministeeriumi või kõrgema piirkondliku kohtu veebisaidilt võib leida viite kvalifitseeritud tõlkijate/tõlkide ametlikule või poolametlikule nimekirjale. Kriminaalasjades pidid liikmesriigid **direktiivi 2010/64/EL** kohaselt püüdma koostada niisuguse registri 27. oktoobriks 2013, direktiivi liikmesriigi õigusesse ülevõtmise tähtajaks. Selle direktiivi kohaselt peavad liikmesriigid tagama menetluse või mehhanismi, et kontrollida, kas kahtlustatavad või süüdistatavad vajavad tõlgi ja/või tõlkija abi, ning liikmesriigid peavad neile tagama tõlketeenused ilma viivitusteta. Tagada tuleb kõikide selliste dokumentide kirjalik tõlge, mis on kaitseõiguse kasutamise seisukohast olulised, ning erandkorras võib teha ka oluliste dokumentide suulise tõlke või kokkuvõtte, tingimusel et niisuguse suulise tõlke või kokkuvõttega ei mõjutata menetluse õiglust. Liikmesriigid katavad suulise ja kirjaliku tõlke kulud, sõltumata menetluse tulemustest.

Täpsema teabe saamiseks näiteks

asjaomase riikliku andmebaasi haldaja kohta,
tõlkijate või tõlkide teenuste kasutamise reeglite kohta,
tõlkijate või tõlkide tööpiirkondade kohta,
tõlkijate või tõlkide väljaõppe/kvalifikatsiooni kohta,
kulude kohta või
kindlustussüsteemide ja kaebemenetluse olemasolu kohta
klõpsake paremal pool mõne riigi lipul.

Viimati uuendatud: 01/02/2020

Käesolevat lehekülge haldab Euroopa Komisjon. Sellel veebisaidil avaldatud teave ei kajasta tingimata Euroopa Komisjoni ametlikku seisukohta. Komisjon ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õigusteabe viida alt ELi veebilehtede autoriõiguste eeskirjade kohta.